

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของหน่วยบริการปฐมภูมิ ในอำเภอลำลูกกาจังหวัดปทุมธานี และนำข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ศึกษามาเปรียบเทียบกับกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และการจัดการมูลฝอยติดเชื้อขององค์การอนามัยโลก (WHO) เพื่อประเมินสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในปัจจุบัน และนำเสนอประเด็นปัญหา อุปสรรค ที่ได้มาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมสำหรับหน่วยบริการปฐมภูมิ ในอำเภอลำลูกกาจังหวัดปทุมธานี กลุ่มประชากรศึกษาประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ก่อมูลฝอยติดเชื้อ และกลุ่มผู้เก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ รวมทั้งสิ้น 71 คน การรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในแนวลึก การสังเกตการณ์ และแบบสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์และแปลผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าหน่วยบริการปฐมภูมิทั้งหมดของอำเภอลำลูกกา ทั้ง 13 แห่ง มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเฉลี่ย 4,972 กรัม/วัน พบว่ามูลฝอยติดเชื้อประเภทที่ใช้ในการให้บริการทางการแพทย์ เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่างๆ ท่อยาง ฯลฯ มีปริมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64 หรือเฉลี่ย 3,168 กรัม/วัน รองลงมาคือ วัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคมีชีวิต และภาชนะบรรจุ คิดเป็นร้อยละ 27 หรือเฉลี่ย 1,344 กรัม/วัน และของมีคมที่ใช้ในกิจกรรมการรักษาพยาบาล เช่น เข็ม ใบมีด กระบอกฉีดยา คิดเป็นร้อยละ 9 หรือเฉลี่ย 459 กรัม/วัน ประเด็นสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในปัจจุบัน ของพื้นที่ศึกษา ได้รับการชี้แจงและนำไปเปรียบเทียบกับระบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นมาตรฐานขององค์การอนามัยโลก และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 พบว่าการจัดการอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 14.27

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมสำหรับหน่วยบริการปฐมภูมิ ในพื้นที่ศึกษา ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางการปรับปรุง ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาในระดับต้น โดยเสนอให้หน่วยบริการปฐมภูมิทุกแห่ง มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วม เพื่อกำหนดนโยบายและมาตรการ การจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน และควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกต้อง สนับสนุนให้โรงพยาบาลลำลูกกาเป็นศูนย์กำจัดมูลฝอยติดเชื้อรวม โดยจัดให้คณะกรรมการร่วมได้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างต่อเนื่อง